

ինչ են օր հէջ կ'ընեն Էն ժամը պիլէ շեն ծանար , աւերարուն ըլ ախրացումին ըլ հողար խոսքեր կը համարեն , Էնոյց ըսածները նէ փորտը բերան կ'աւնէ , նէ ըլ տաճիկը , հողի՛ւ . դուն քաղաք ես , անկաճիկ բան չի լսեր...

Այսպէս զարթալաւորն հետ ցտաղին նայուածը ծը կը փոխանակենք ու սոքի վրայ ձեկնելու կը պարտաւորուինք . անկողինէ վար կ'իջնանք որուն վերջը՝ ծերուկ ծայրը աւխարկաւի շարժումի ծը մէջ իր հոկանին կոթնած . ձեկի անգամ մըն ալ իր ձէնը կը խրկէ . « Բարի երթաք , օդու՛լ . բարի եկաք , բարի երթաք , քեզի ըլ կըսեն , չայր սուրբ , Աստուած մէկ օրը հողար ընէ օր ուր երթան նը , Էս շէշխա շնորհներ տանես , աղէքը պարբըրցոցներ ես եղեր , աղէկ ես էրեր . Ինձի ալ բան ծը չուտի՛ս բեկեր , Գարան նէնէ , ալ ո՛վ գիտէ , երբ անգամ մըն ալ ... — Հա , աղէ՛ւ . դուք կ'երթաք , ես նորէն ի՞նչ տեղս կը մննո՞մ , որ ալ չի տարուիր , ալ չի՞մ կրնար քաշեր . Էսչափ հետս խոտը չէր եղեր , պերկուտար ըլլիս , չաղա չօղտիխ ալ բարեւ տար մննէս , ըսէ Էնոյց ըլ օր ալ Էն Գարան նէնէն հողին վրայ բուռ մի հող կոլորի . ու ծա՛ր կը բնտուռէ . հա՛ , օդու՛լ , սըմո՛կ տեղերը ճա՛ն կը բնտուռեն . անունն ըլ կուտած ու ձէնիկ մը չի՞մ տանէր , դա՛ . արեւս տար ու ծա՛ն խրկէ . ջուրի պէս ի՞նչ ճարտըցներ . ալ Էսչափն ըլ չ'ապրուիր . հողը աւելի հաղիստ բարձր մը լինի . Էս ծու՛կ աչքերուս ըլ զարկի գեղեցիկնին ծու՛կն է օր . կը յարմարի բարի՛ երթաք »...

Մարտ, 1910. — Խարեքը

ՔԱՆԱՏՈՒՄԻՆ

ԻՆՏԵՐՈՒԿ ԽՆԼՄՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՄԱՍՏԱՌԱՔԵԱՆ ՍԻՐԱՏԱՂ

ճակատոյին մէջ մանանի մ'հինաւուրց , երկու մարմար , երեք հազար տարներ , Կապոյց խորին վրայ առօրեական երկնային , Ջուգադրեցին իրենց երանք ըսպիսակ :

Պաղա՛մ գողին մէջ միեւնոյց սասափին , Աստղիկան վրայ լսողոց ալեաց արցունքներ , երկու մարգիտ , վրիճի յաճա՛ր քաղուած , Խորեքդուրս բառէր լսին խրառ :

Գեներալի՞մ պալատին ծո՛ղը իրրքա՛մ , Շատրաւանին ներսն ուր միշտ կ'առատուէ , Պատպիլի օրով , երկու վարդեւոր , Յաղիկները ճաղիաղիկեցին միասին :

Վեներեթիկ զմբերներուն վրայ՝ երկու ձերմակ հաւաքա՛լ՝ տոթիկներով վարդադոյց , Բոյնին մէջ ուր տէրն յալիսեան կը բնակի , Իտրեան գիւե՛ր մը միասին քառուկան :

Մարմար , մարգիտ , վարդի ծաղիկ՝ Էւ աղանի , Ամեն բան օր կը կը լուծուի կ'ըլլայ չի՛մ .

Կ'իյնայ մարմարն ու մարգիտը կը հալի , Կը բռնի վարդն ու բրդաւոր կուտայ խոյո :

Անճիւր մասնիկ , բանմուկով խրառէ , Տիկեզերի՛ խառ բուռային մէջ կ'երթայ Անկեցնել խմբոն հրակա՛լ՝ կաղմուած Այն ձեւերէն գոր Աստուած իսկ կը ձուլէ :

Յամազանդաղ յիւղմներով հորանո՛ր՝ ձերմակ մարմարը դարձած միայ լսպիսակ , Վարդ ծաղիկները փարդ ծաղիկներ փոխարկուած , Կը վերապրին մարմիններու մէջ պէտպէս :

Աղանեկներն իրենց վուզուն կը կրկնեն երկու մասաղ տարաւորի օտի՛ն մէջ . Ու մարգիթներն ալուաներու ձեւ կ'առնեն Գոմարտուփին մէջ ծիծաղի՛ մը սիրուն :

Այդպէս է որ կը ծրնեն այն տիրական Անուտրեամբ հաւաքուրի՛վները քառուն , Որոնց շնորհիւ բնագոյնաց հոգիներն Իրաւո՛ւ բոյր կը զգան զլրեմէն ամեն տեղ :

Ճառագայթի՛ մը կամ բուրման կամ գոյնի Սր հաւաքին սիրաշո՛ւար հրեւազան , Անճիւր հիւլէ դէպ ալ հիւլէ մ' կը բռչչի , Ինչպէս միողին դէպ ալ միողին մը սլացող :

Երազանքն՝ կը յիշեն երեւնի՛մ՝ Երազն մէջ կամ հակաթին վրայ մեկնանքին , Մաղկաբարձու խոտարտու՛ններն աղուտուռէ՛՜ Մօսն աղբիւրին ալանալիտ ջուրերուն ,

Էւ համբոյրներն ու արտուռներ՝ կը թևի Գրմբերներուն վրայ գունեքով ոսկիղէն . Ու մասնիկներն՝ հաւաքարի՛մ՝ մէկըմէկ Կը փնթրեն ու կը սիրեն վերթոթին :

Մոռցուած տէ՛րն է որ բունեն կ'արբընայ , Անցեայն է որ կը վերածնի ընդ աղօս , Երազիկն է որ շրթունքին վրայ ճառագայցն ինկրդիներ կը հետաքրքայ ու կ'անցնայ :

Սասափին մէջ ուր ծիծաղը կը շողայ , Մարգրիտն իր փայլը կրկնի կը տեսնէ . Ինտանաւակ կոյտի մոքի մը վրայ Մարմարն՝ յուզուած՝ իր գովութի՛ւնը կըլզայ :

Հաւիթալ ծա՛մն մը կը գրեն անտիլի Ու արձագանքն է իրեն հին հնձիկներն . Այլ եւս ամեն դիմադրութիւն կը բուլմայ , Եւ անձանո՛րը սիրական կը դառնայ :

Դո՛ւն որուն դէ՛մը կը դողան ու կ'արիւն , Ո՛ր ծովի , ո՛ր մեկեանը կամ վարդեցին , Ո՛ր զմբերն է որ մեղ հանցաւ միասին՝ Մարգիտ կամ վարդ , մարմարին կամ տարակ :

Թարգմ. Ա. 2.

ՔԷՆՈՒՄ, ԱՊՐԷԼԷ